

Streszczenie

Między tradycją a awangardą.

Różnorodność stylistyczna w twórczości wybranych polskich kompozytorów na gitarę solo w latach 2000-2014.

Celem niniejszej rozprawy jest ukazanie różnorodności stylistycznej w twórczości wybranych kompozytorów polskich na gitarę solo, napisanej pomiędzy 2000 a 2014 rokiem. Wybrane przeze mnie przykłady reprezentują zarówno neoklasycyzujący nurt kompozytorski, jak i postmodernistyczny oraz awangardowy.

Zadaniem rozprawy jest zebranie informacji o istniejących utworach, próba ich klasyfikacji, poszerzenie wiedzy o nowatorskich technikach gitarowych oraz wskazanie rozwoju techniki gitarowej (rozumianej nie tylko jako warsztat muzyczny), a także technik wydobywania dźwięku. Wybrane przykłady muzyczne poddam analizie harmoniczej, krytycznej, porównawczej, koncepcyjnej oraz analizie słuchowej, a także obserwacji.

Rozprawa ma na celu ukazanie najnowszej historii gitarystyki w Polsce, podjęcie próby określenia miejsca współczesnej polskiej muzyki gitarowej w repertuarach koncertowych, a także popularyzację polskiej muzyki współczesnej, uzupełnienie istniejącej luki w wiedzy, uporządkowanie informacji dotyczących utworów polskich kompozytorów oraz rozwijanie współpracy pomiędzy środowiskiem kompozytorskim a gitarowym poprzez stworzenie nagrań i popularyzację polskiej muzyki współczesnej w programach koncertowych.

Do analizy wybrałam utwory reprezentujące różnorodne style kompozytorskie:

- *Meditazioni* Józefa Świdra – emocjonalną kompozycję wykorzystującą podstawowe możliwości techniczne gitary jak i w pełni eksponującą tradycyjne walory brzmieniowe instrumentu;
- *Noon* Janka Rašety – kompozycję nagrodzoną w 2014 roku nagrodą “Absolute Winner” na “Città di Favria” Composition Competition;
- *Sonitus Noctis* Macieja Staszewskiego – wirtuozowską kompozycję młodego łódzkiego kompozytora;
- *Goodbye Metrum* Ryszarda Osady – kompozycję eksplorującą sposoby traktowania rytmu;
- *Interlunium* Wojciecha Błażejczyka – kompozycję z zastosowaniem ciekawej skordatury, a co za tym idzie, oryginalnego brzmienia utworu;

- *The Flight of Kikkudataki* Marka Pasiiecznego – w którym kompozytor zastosował wiele nowatorskich technik wydobycia dźwięku, nie ograniczonych jedynie do efektów perkusyjnych;
- *Things passed* Aleksandra Nowaka, utwór oparty na nowatorskich technikach wydobywania dźwięku i poszukiwaniach nowego języka muzycznego.

Dobór kompozycji stanowi przekrój przez różne style, szkoły i nurty kompozytorskie. Wszystkie utwory są oryginalne i wnoszą wiele cennych wartości do repertuaru gitarowego. Ze względu na wysokie wymagania wykonawcze, są one wykonywane niezwykle rzadko lub też w ogóle nie były w Polsce wykonywane. *Interlunium* Wojciecha Błażejczyka miało dotychczas jedynie prawykonanie, z kolei *Things passed* Aleksandra Nowaka zostało wykonane zaledwie dwa razy. Dla mnie jako wykonawcy, praca nad tymi utworami była wyzwaniem zarówno techniczno-muzycznym, jak i intelektualnym.

Niniejsza rozprawa składa się z dwóch głównych części. Pierwsza część jest częścią ogólną, koncentruje się na historii gitary w Polsce od momentu pojawienia się po raz pierwszy (w 1612 roku) po dzień dzisiejszy. Zawiera przegląd współczesnej literatury gitarowej zagranicznej oraz polskiej, jak również analizę aktualnego stanu gitarystyki. Na drugą część rozprawy składają się analizy wybranych przeze mnie kompozycji z omówieniem kontekstów powstania utworów oraz aspektów wykonawczych.